

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, (őbőjáról) balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 13 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 5 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következő 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

A csepürágó.

Arad, deczember 3.

A képviselőház ülései megkezdődtek, s a fontos és nagyérdemű akcióval párhuzamosan abba is bele kell törődünk, hogy egyik nap a másik után tapasztaljuk, mint teszi az ellenzék a legkomolyabb dolgokat is rosszhiszemű taktikájának alapjává s használja fel arra, hogy ha nem támad, hát legalább — izetlenkedjék.

Alig lézeng a magát, 48-asnak csúfoló reakcionárius anarchisták közül itt-ott egy-kettő s a törvényhozás komolyságának nagy kárára mégis akadt mindjárt az első napon egy, a kinek sikerült a legaktualisabb helyzet agyonlapításából magának olcsó reklámot, minden józan ember számára pedig — bosszúságot csinálni.

A csürés-csavarásban mesterkedő unalmas csepürágó, Polonyi Géza tette szavát a tegnapi képviselőházi ülésen a trónbeszéd külügyi vonatkozású hézagosságát oly ügyetlen tapintatlansággal, és rosszakaratu célzatossággal, hogy eljárásával ezen különben érdekes és aktuális ügyet a szó szoros értelmében kompromitálta. Valósággal bűnös mulasztásul kell a szabadelvű párt vezetőségének részéről minősítenünk, hogy a hasonló fontosságú kérdésekben nem állanak vésen és nem nyújtanak ők a kormánynak alkalmat rá, hogy az ő körükből emelkedő komoly és a közérzületet híven tolmácsoló felszólalások kapcsán nyerjék a kormány részéről a megnyugtató felvilágosításokat. Mert bár megvagyunk győződve róla,

hogy a kormánynak ép oly kevéssé lehet intenciója a magyar parlament jogait bár mi részben csorbítani, mint a mily kevéssé tehető fel épen a Bánffy minisztérium részéről, hogy ilyen célzatok végrehajtó eszközeül szegődjék, mégis nyilvánvaló volt, hogy az ellenzéki sajtó által tervszerűen támasztott és szított nyugtalanság eloszlatása végett szükségessé vált még látszatát is eltüntetni egy oly föltevésnek mintha a magyar országgyűlést nem tekintenek illetékesnek a külügyi helyzet elbírálásá a és kormánya útján annak befolyásolására.

Polonyi Géza ez a politikai kötél-táncos toltá föl magát a fontos enuncziációk kelletlen médiumául kevés előnyére az ügynek s még kevesebb dicsőségére annak a politikai érettségnek, melyet egyébként a külföld is nem ok nélkül becsül a magyar állam férfiak általános, kiváló tulajdona képen.

A jeles szélballi „állam férfi” az őt jellemző komolysággal azt kérdezi interpellációja első tételében a miniszterelnöktől, hogy miért maradt ki a trónbeszédből a külügyeket érintő paszus, és mindjárt egész határozottsággal állítja, miszerint ő egész biztos forrásból tudja, hogy miért, és el is mondja. Hát ha egész biztosan tudja, akkor minek kérdi? Csak azért hogy ismét egyszer szemébe mondják, mit már annyiszor tettek, hogy tudva valótlanosságokat állít, vagy pedig azért, hogy durva inszinuációja, mely szerint sem Bánffy sem Goluchovszky a külügyi helyzet jellemzésére kellő kifejezést nem ta-

náltak, — elvtársainak otromba megjegyzései és röhögésére alkamul szolgáljon? Az első kérdés együgyű furfangjához méltán sorakozik a másodikkal együgyű naivitása, hogy „forog-e fen olyan jelenség, a mely az elbrelátható közel jövőben a béke megzavarására enged következtetni? Eltekintve attól, hogy a jövő mostanihoz hasonló béke közepett a háborus jövőt előre látni egyaránt képtelenség akár a közelben, akár távolban szörnyen gyermekes dolog egy állam férfiuról azt felténni, hogy a háborut a világ rémületére jelezni fogja, ha bár még olyan komoly tünetek fenyegetik is a békét, a melynek áldása rögtön megszűnik, a hogy megrendül benne a bizalom.

Egyenesen kacagató komédia azt kérdezni, hogy van-e a magyar kormánynak a Német- és Oroszország között az 1890. év tavaszáig fenállott külön szerződésről tudomása? Már hogy nem volna, mikor nem csak hogy Bismarck lapja teleplezte, de a német birodalmi gyűlésen a kormány által is — bár kellő mértékére szállított jelentőségében — elismerve volt.

De hova tovább, még furcsább a nemzetközi ügyeket firtató malom alatti politikusnak azon kérdése, hogy hajlandó-e Bánffy a Német- és Oroszország közötti szerződés tartalmát a magyar képviselőház elé terjeszteni? Csakugyan nem utolsó követelés, hogy két idegen állam titkos szerződésének aktái a magyar képviselőház elé terjesztessenek!

Hye és hasonló „bölcs”, „okos” és „tapintatos” kérdésekkel ostromolta Po-

Az „Aradi Közlöny” társaja.

Egy hajszál.

Irta: Keltá, Ferencz.

Jókedvű volt egykor nagyon; legvidámabb valamennyink között, ha tréfa kellett, őt idéstük elő; ha valakit szomorúság ért, őt keresztük fel; társaságunk örökké vidám tagja. Szerették, becsülték mind, akik ismerték. Most már por.

Néha-néha eszembe jut a neve; Oklos Gábor. És én szeretném letépní azt a vastag fátyolt, melytől elálszem takarja, — pedig tudom, sohasem fogom látni ebben a reményteljes, csalódásterjes életben. Kesermet szeretném nyújtani neki, szeretném megcsófolítani: becsófolját Gábor! — pedig a halottak nem becsófolhatók.

Megismerkedett egyszer egy lánytal. Aztán megszerette, és egy hitte, a lány is szereti őt. Talán igazán volt. Hiszen később, lázas álmaiban forró csókja riasztotta fel, és szivétáján egy láthatatlan seb győzörte.

Hanem a nő — nőnek marad. Egyszer a lány örök szerelmének beválása mellett kinyilvánítá, hogy nem lehet neje.

Menyország és peköl — egyszerre. Örök szerelem és hűtlenség. Boldogság és kárhózat. Gábor előtt a paradicsom ajtaja becsúródott.

— Miért?
— Szeretlek.
— És a lány kedvéért simult és reszkett.
— Szereted és nem léssz nőm?
— Szeretlek; — nem lehetek nőd.
— Miért?
— Nem mondhatom meg. Szeretlek.
— És a lány csókjaival bizonyítá, hogy szereti őt.
— Kedvesem, légy komoly.
— Úgy szólok.
— És a lány sirt.
— Mi történt?
— Ne kérdezz. Nem felelek.

A lány elszaladt. Másnap hozzá ment Gábor.

— Eljöttem, hogy bucsút vegyek. Nem fogunk találkozni. Neked nincs erőd. Nincs akaratod... Nem akarlak többé látni. Hanem — adj egy emléket.

A lány-hajshos nyult, felbontotta azt, kikeresé a leghosszabb szálát, betevé egy medaillonba és odaadta Gábornak, ki köszönet nélkül, ádvözlet nélkül távozott, hanem otthon maga elé helyezé azt a kis medaillont és nézte a benne levő kincset hosszasan, míg ott, a széken, szerelmének egyetlen emléke fölött elaludt.

Később a naptól fogva senki sem látta őt többé mosolyogni — és senkit sem nevettetett meg. A jó kedve elveszett teljesen, örökre. Pedig mi egy hajszál?...

Azt hittük, Gábor egyszer féledni fog. Oszalódtunk. Megradadtá őt a szerelem és szabadulni többé nem tudott.

Magához szorította ez az ezrektől megáldott és ezrektől megátkozott ideg, melynél nagyobb, szebbet és szörnyűbbet emberi és ki nem gondolhatott, isteni és nem alkothatott; Gábor meg volt fogva minden érzelmével, minden vágyaival, minden gondolatával; s ahol a gondolat nem szabad, hol az ész bilincsekbe verve, ott az emberből nem marad más, csak hús és vér... Hiszen a szív is csak hús és vér. A hús a vágy, a vér a szeretet. Egyik a másik nélkül nem lehet. A kettő együtt az élet. Miádkettő a gondolattal a szerelem. De ekkor első a hús, a vér a második, a gondolat az utolsó. A szív a parancsoló, az egész a szolgáló.

Gábor szívének lett rábuzgálja. Lassanként alig mozdult ki a szobából. Csak mikor kötelessége szólította. Nem tudott megválni attól az egyetlen emléktől.

Tudtam, hogy nem szereti már a létogatokat. Hábongatták őt. Hanem azért elmentem hozzá. A hajszál előtt állt akkor is.

— Gyere, Gábor.
— Hová?
— Gyere csak, akárhová. A hová kívánod.
Mélázó szemekkel tekintett reám, aztán lassan mondá:
— A hová kívánom? Igen, én szeretnék

lonyi Géza tegnap a miniszterelnököt, a ki azzal, hogy kijelentette, miszerint a külügyi passzus kimaradását csak az október óta változatlan helyzet okozta, nézetünk szerint teljesen kimerítő feleletet adott és kár további szót az olyan okvetlenkedésre vesztegetni, melynek se jelentősége se célja nem más, mint az együgyű nép ámulatba ejtésére számított — *csepürágás*.

A vám és kereskedelmi szerződés fölmondását Ausztriában észarvehető idegességgel fogadták. Föltűnő, hogy most a N. Fr. Presse is kivonul Magyarország ellen a két állam közt főnforgó helyzetet nem barátságos alkudozásnak, hanem „ellenségeskedéssel határos, kőshégyig menő féltékenykedésnek és osivakodásnak” mondja. Ugyanez alap, mely a többiek közt szinte magyarbarát-asamba megye annyit tette közsé a magyar kormánynek első kézből vett értesítéseit, hevesen kikel a kormány ellen, hogy az az osztr.-magy.-bankot „politikai testületté” akarja változtatni a a quótáfölemelésből remélt néhány millió forintért eladja a főtanács többségét, vagy legalább a többség valószínűségét Magyarországnak. Cikkének a következő része különös érdekességgel bír ránk nézve:

„Nagyobb quóta nélkül B a d e n i gróf még csak meg sem jelenhet a képviselőházban és még ekkor is csodálkozva fogják a képviselők megadni, hogy mennyibe került ez a tervezet. Természetes, hogy valami módon megkötik a kiegyesítést és megújítják a vámsz. etéséget. Minthogy gabonát és lisztet még nem szállítanak léghajókban, Magyarország — a déli részek kivételével — csak a mi határainkon át közlekedhetik a többi világgal, és mert a kassa-oderbergi vasút végpontját, a Marohegnél való keresztezést és a Karinthián és Tírólon keresztül menő, Arlberg főle vezető vasútvonalokat mi bírjuk, a magyar különvált: ezme egy buborék minden k o m o l y a b b t a r t a l o m nélkül. Magyarország földrajzilag véve enclave, mely Ausztria által körül van zárva minden oldalon.

A Hieronymi-banket.

— Saját tudósítástól. —

A „Fehér kereszt” amugy is gyönyörű teli kertje izlésesen felterített asztalokkal várta az este 8 órakor érkező polgárokat, a kik Hieronymi Károly tiszteletére ott rendezett társas lakomán vettek részt. Pártkülönbségi színezet nélkül, több mint 300

valanová menni... De oda nem jöhettek velem. Te, te jól tudod, hogy én nem szeretek ezen a világon semmit és senkit. Azt sem, a ki nekem jót tesz. Azt sem, a ki engem szeret... Mit keresnek én tiktöztetek, jó barátaim!... A multhoz lánczol engem egyetlen emlékem. A mult az én világom. A multban élek, — én nem tudom és nem akarom elfeledni... Nincs jövőm. A jövő üres lap, a melyre semmi sem lesz írva. Egy vágy — egy érzelem — egy gondolat — sok a jövőnek... Csak phantom minden... A könyv nem könyv — a csók nem csók — az üdvözülés nem üdvözülés — és a szerelem, az nem igaz... Hanem azért [az enyém a mult. Enyém, ez a hajszál és ezen kívül semmi sem... Ezen kívül nem óhajtok semmit... A jövőtől semmit... S a hová én akarok menni, oda ti nem jöhettek velem... Oda szeretnék menni, hol nincs szív, nincs emlékezés, nincs gondolat. Hol nincs mult és jövő. Hol nem létezik szerelem... Szeretnék halott lenni... az, az...

És én nem tudtam ellentmondani. Ha egy szót szólok, megtagadtam volna, hogy férfi vagyok — és airok.

Mi is az az egy hajszál!

... Egyszer aztán azt hitték némelyek, hogy talán mégis ki lehetne őt gyógyítani. Féltek, hogy amiatt az egy hajszál miatt még megőrül. Azt hitték, ha nem látja többé, feladni fog, elakarják venni. Meglesék. És egy-

emer foglalt helyet a teremben. Az ellenzékiek közül is sokan megjelentek, kik a legbarátságosabb hangulatban férték meg a szabadelvűek impozáns taborával a fehér asztalok mellett.

A társas estély kitűnően sikerült s mindvégig a legjobb animóval folyt le. Lelkesedés uralta, a termet, zajos éljenzés és taps követte a toasztokat, közben pedig vidám muzsikaszó tette még vidámbbá a társaságot. A jelen voltak teljes névsorát a következőkben adjuk:

Hieronymi Károly országgyűlési képviselő, Spiegelfeld József báró vezérőrnagy, dandárparancsnok, Salsos Gyula kir. tanácsos, polgármester, Kaffka Ignác ezredes, a osz. és kir. huszárezred parancsnoka, Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán, Butykay Adám alezredes, honvéd gyalogsági zászlóalj-parancsnok, Végh Aurél kir. tanácsos, az aradvárosi szabadelvűpártelnöke, Bohus István báró főrendiházi tag, az aradmegyei szabadelvűpártelnöke, Pászthy Kálmán százados, a honvédhuszárság osztályparancsnoka, Vásárhelyi Béla, az aradi és osanádi egyesült vasutak vezérigazgatója, Ottubay Károly kir. tanácsos, törvényeségi elnök, Beles János országgyűlési képviselő, Pareoz György kir. ügyész, Kugler István és Babó Iván kir. járásbírák, Hász Sándor kir. tanácsos, az ügyvédi kamara elnöke, Kristyóry János, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke, az aradi szabadelvű párt alelnöke, Sautagh Gyula, az aradi kereskedelmi testület elnöke, Institutris Kálmán városi, Dálnoky Nagy Lajos megyei főjegyzők, Sarlot Domokos főkapitány, Kransz József k. pénzügyigazgató, Federer Ferenc, Feichtinger Miksa és Rónay István pénzügyi tanácsosok, Márk Károly államvasuti üzletvezető, Varjassy József, az aradi szabadelvű párt tiszteletbeli elnöke, Fetter Géza államvasuti felügyelő, Décsay Lajos helyettes üzletvezető, Stverteszky Elek helyettes jöszágigazgató, Posgay Lajos dr. városi főorvos, Baczó Frigyes kir. főmérnök, Varjassy Lajos és Kádas Kálmán városi tanácsosok, Bing Vilmos, az israhelita hitközség elnöke, Eles Armin, az aradi kereskedelmi testület alelnöke, Schartner Sándor dr., Adler-Lipót dr. és Szarka Sándor dr. albirák, Ujlaky József kincstári ügyész, Fábrián Lajos, Köller János, Földes János, Vinoze Miklós kir. törvényeségi bírák, Kornay Károly kir. körjegyző, Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő, Boros Vida kir. főrealiskolai igazgató, Abrai Lajos kereskedelmi akadémiail igazgató, Niedermayer Tóbiás polgáriskolai, Nesnera Aladár fa- és fémipari iskolai igazgató, Hegedüs László arad-osanádi vasuti főmérnök, Révész Adolf főfelügyelő, Medveosky Ede felügyelő, Pálffy József nyug. kir. főmérnök, Virágh Lajos városi főmérnök, Messlányi Antal dr. kir. alig/ész, Sántay Lajos kir. főmérnök, Milig József iskola felügyelő,

szer, midőn kincse fölötté ismét elaluvék, szép csendesen elvették és magukhoz rejtették.

Jó lélekkel mondhatom és nyugodt vagyok, hogy nem voltam ott. Távol külföldön jártam akkor. Nem vettem el, nem is segítettem.

Mikor visszajöttem. Oklos Gábor — őrfilt volt, és beteg, lázasan beteg.

Akkor megőrült, mikor kincset nem látta maga előtt. Aztán hiába adták vissza. Nem volt az többé kincs, csak — csecsebecse.

Mi is az az egy hajszál!

Mikor meglátogattam, nem ismert rám. Nem is ismert meg soha többé!

— Gábor, — szólított meg.

— Megégek! — ordítá.

— Gábor! Nézz rám!

— A sátán vagy!

— Csendesen... Tavoizatok tőle...

Néhány nap mulva meghalt.

Oda jutott, ahova kívánta: hol nincs szív, nincs emlékezés, nincsenek vágyak, nincs gondolat. Hol nincs mult és nincs jövő.

Halott lett...

Ugy szeretném néha-néha megszólítani: Gábor, néssz rám, beszéj hát, — pedig tudom, mindhiába...

Az az egy hajszál megölte őt.

... És annak a hajszálnak egykori tulajdonosa most is él, a külföldön, ünnepeltetve sokak által...

Kár, hogy neve van!

Kiss Ferencz ipartestületi titkár, Föthy Nándor kir. főerdész, Krausz József helyettes posta- és táviró-főnök, Schenk Ferencz pécskai főszolgabíró, E. Illés László kamarai másodtitkár, Varga Imre igazgató, Tedeschi Viktor a szabadelvűpárt pénztárosa, Lendvay Sándor párttitkár, Tolnai János dr., Szalay Károly dr. és Vass Géza lapszerkesztő, pártjegyzők, Tomka Emil kir. kulturmérnök, Tisch Mór dr. kerületi orvos, Dániel Kálmán, közgyám, Kócsy Pál dr. kincstári alügyész.

Arányi Béla, Andrányi Károly, Avarffy Imre dr., Apor Gyula, Avarffy Ferencz, Austerweil László dr., Amberger Jenő, Anos Simon, Angel István, Bogdán Virgil dr., Bánhidly Antal br., Bing Ede, Bánhidly Aurél, Bing Béla, Barb Efrém, Bittner József, Barta Miklós, Bányay Kornél, Bácskay Béla dr., Bing Hugó, Barta Dezső dr., Borlodán György, Borlodán János, Brunhuber József, Bebeszku Gyula, Böhm Adolf, Deutsch Bernát, Domány József, Demkó Géza, Domán Ignác, Dancs Ferencz, Dobiaschi József, Dömötör László, Deceov Miklós, Dulovits Oszkár, Deutsch Fülöp, Dániel László, Deutsch Ignác dr., Dobró János, Dörre Gusztáv, Edwards I., Erdélyi Andor, Engl Armin dr., Friedmann Lajos, Fényes Dezső, Fromm Frigyes, Földes Kelemen, Farkas József, Ferenczi Arpad, Fischer Jenő, Földes Soma, Funkestein József, Farkas, Farkas, ifj. Feszler Károly, Green Nándor, Gamberesky József, Geuhart István, Gurányi Pál, Gál Lajos, Gogocz Gyula, Gál Ferencz, Gruber István, Hann Alajos, Heinrich Sándor, Hidegh Kálmán dr., Herzl Bernát, Hajos Arpad, Házy Ferencz, Hess Vilmos, Halmay Andor, Holudner Ottó, Hendl Odön, Herz Andor dr., Hecht Arnold dr., Inkei Emil, Iványi Balázs, Jóó Béla, Jakabffy Dezső, Janszky Odön, Kabdebó János dr., Kner Lajos, Kohn S. N., Kohn Zsigmond, Keller Izsó, Kádas Antal, Knud József, Kovács Jakab, ifj. Kristyóry János, Kultár István, Kernaos Lajos, Kárász Aladár, Klapok Alajos, Kronstein Vilmos dr., Kara Győző, Koszka Mihály, Leopold Zsigmond, Lamberger Lajos, Lukácsy Lajos, Löwinger Miksa dr., Leviczki Tivadar, Lusztig Andor, Leviczky Béla, Leopold Gyula, Magyar Endre, Martini Tivadar, Madarász Antal, Mauld Vilmos dr., Mezey Andor, Mittler Zsigmond, Mikuleszky János, Mitéth Sándor, Markovich György, Minálk József, Mihálovics Izidor, Mittler Izidor dr., Neuman Dániel, Neuman Adolf, Némethi József, Nagy K. József, Nenkov Ferencz, ifj. Nachtnébel Odön, Ottenberg Tivadar, Opre Péter dr., Odray Antal, Oravetz Miklós, Pichler János, Perz Péter, Purman József, Pless Herman, Purman Károly, Preisinger József, Polonyi Jenő dr., Patkó Lajos Prodanovits Döme, Probst Mihály, Pareoz Béla, Pless Mór, Rosenberg Miksa dr., Réthy Viktor, Rozvány György, Bing Géza, Roth Albert, Roth Lajos, Roth Zeiga, Radoszavlevits Vladimir, Reisinger Sándor, Rozgonyi Alajos, Rác Ferencz, Roth Henrik, Rangsburg Sándor, Rác Károly, Rozsai József, Rosenberg Károly dr., Révész Mór dr., Révész Nándor, Reinhard Kálmán, Radó Izsó, Somló Armin dr., Schütz Henrik dr., Spitzka Lipót, Schaffer Lipót, Schullhof Károly, Salzer Simon, Straszser Károly, Schwaroz Pál, Sági Henrik, Simonffy Aladár, Steiner József, Steinhardt Mór dr., Stengl Andor, Sándor Ede, Schreiber Vilmos dr., Schauer Adám, Somogyi Gyula, Sugár József, Sors Sándor, Schönthal Gyula, Schütz Péter, Schanzen Béla, Schanzen Lajos, Sik Dávid, Szentpétery Antal, Székely Salamon, Szabó Albert, Szalay Károly, Szalay Béla dr., Szöllösi István, Szeccsaszky Zsigmond, Szávics Miklós, Sztójka József, Szucsu Péter, Szalay Antal, Tokody Viktor, Tenner József, Traytler Andor dr., Toronyay Béla, Tulipán Sándor, Tüdő Béla, Tagányi István, Tenner Ignác, Ursits Vazul, Vajda Lajos, Vertán Oszkar dr., Vas Sándor dr., Vidák István, Vojtek Alajos, Vannay Gyula, Vécsey Jenő, Varga József, Világosi János, Varga János, Verzár Sándor, Weiss Endre, Wiener Gyula dr., Wallfisch Armin, Weiss Dávid, Weinberger János, Weinberger Ferencz, Zikó János, Zinner Béla, Záray Odön.

Kévéssel 8 óra után érkezett a terembe a képviselő Salas polgármester s Vég Aurél társaságában. A csigány — Erdélyi Kálmán országesserte hírneves szegedi senkara játszott — a Rákózy-indulóval fogadta Hieronymit. A közönség felállt s zajos

éljenzésekkel kísérte utjában, míg az asztalfőhöz ért.

Nagy Lajos kitűnően ellátta a társaságot az ő ismert jó konyhájából. Kitűnő volt a kiszolgálás is. A menü ez:

Fogas, tok és kecsge tartár mártással.
Angol vesepecsenye és angol roastbeef körösvé.
Almás pite és tőrös lepény.
Vegyes gyümölcs, sajt.
Kis üveg fehér asztali bor.
Kis üveg mézes cabinet vörös bor.

F á b i á n László főispán hirtelen rosszul léte miatt gátolva lévén a megjelenésben.

Végh Aurél kir. tanácsos, az aradi szabadelvű párt elnöke mondotta az első pohárköszöntőt, emelkedett szavakban éltetvén dicsősegesen uralkodó apostoli királyunkat s a felsőes osaladját. A jelen voltak állva hallgatták végig a szép toasztot.

Salacz Gyula polgármester, mint az aradi polgárság feje, örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy üdvözölje a körünkben időző képviselőt. Ünnepe ez a mai, mert körünkben van az a kiváló férfi, a kit Aradnak az ország törvényhozásában képviselőjéül megnyerni sikerült. Szívünk teljes örömeivel és megelégedésével valljuk őt valamennyien a magunkénak. Ezeket a szavakat nem az udvariasság adja most ajkaira, mert a ki Arad képviselőjének multját tekinti, belátja azonnal, hogy egész életét, élete egész munkásságát hazánk és közéletünk javára szentelte mindenkoron. Fényes tehetsége, államférfini bölcsessége, lángoló hazaszeretetének s egyéb érdemeinek fogva a hazánk egyik legkiválóbb, legrokonszenvesebb tagja, a kinek nevéhez a törvényhozásnak oly alkotásai fűződnek, melyet az ezredéves haza új korszakának képezi határkövét. Szíve mélyéből, Arad polgársága nevében kívánja, ha a mindenható Hieronymi Károlyt soká, nagyon soká éltesse! (Leikes, hosszas taps és éljenzés.)

Hieronymi Károly általános érdeklődés és figyelem között emelt szót. Lejöveteleének szelja, ugymond, az volt, hogy személyesen is hálás köszönetét fejezte ki Arad város választókörzetségének a rokonszeny és barátság számtalan megnyilatkozásáért, melylyel őt megtisztelték. Ha visszaemlékezik arra a lelkesedésre, mely itt a képviselőválasztás alatt uralkodott, ha számba veszi azt a nagyon sok üdvözlőt, a melyet megválasztatása után levélben, sürgönyben kapott s ha hozzáveszi azokat a dicsőítő szavakat, miket Salacz polgármester róla mondott újra és újra a hála szavait idézik ajkaira. Most, hogy a választási küzdelem lefolyt, illőnek tartjuk megemlékezni azokról is, a kik a szabadelvűpárt ellen, a más elvekért harcoltak, de a kiknek hazafiságát, szívük tiszta szándékát mi is őszintén elismerjük. Oly választás után, minő az aradi is volt, azt hiszi a társadalmi kibékülés nem lesz nehéz, létre hozza ezt rövid idő alatt a különböző jóakarát és méltánnyoság. Ha ehhez a maga erejéből ő is hozzájárulhat, boldognak fogja magát érezni. Kéri az ellenzéki érzelmeű polgárokat, hogy ő kis tiszteljék meg bizalmukkal a tartsák épp úgy képviselőjűknek, mint ahogy a szabadelvűek tartják. A szabadelvű párt az ideai választásokból tulnyomó erővel került ki s erre az erőre óriási felelősség is hárulik. Az a nagy felelősség, hogy erejét a nemzet javára használja fel. Erre az idő és körülmények is kedvezők most s így noszállhat feladata teljesítéséhez. Ez a feladat hármas: első a kulturális feladat, mert a magyar kultúra számára igen sok elemet meg kell még hódítani. Nem erősenakkal, hanem jóakarattal, hogy a más nemzetiségűek is velünk érezzenek a közös haza javáért. Szükség, hogy valamennyien közös oselért dolgozzunk, mert csak így találhatják meg azt a fontos helyet, melyet a história s a geografia Magyarországnak kijelölt. A második a gazdasági feladat. Ha van ország, mely gazdaságilag bámulatosan fejlődik, ez bizonyára a mi hazánk. De tagadhatlan, hogy sok oly tér van még, s hol államhatalmunk nagy feladatai teljesítendők. Itt van példának mindjárt Arad, a hol mint örvendetesen meggyőződött róla, a kereskedelem és ipar oly lendületet vett, mint sehol az országban s a hol a hitelviszonyok ennek daczára sem olyanok, hogy az államhatalom rajtuk nem segíthetne, de különösen a földhitelviszonyok, miket a t a k a

r é k p é n t á r a k elégitenének ki. Ebben az irányban az országos szabadelvűpártnak sok még a tenni valója. Harmadik feladat az, hogy a nemzet erejét köpések legyűnk összetartani az igazi nemzeti oszlokokra, miket csak a közigazgatási államomítása által érhetünk el. (Általános helyeslés.)

Erre a reformra osakugyan szükség van Mikor a közigazgatási államomításáról beszél, egyáltalán nem gondol Arad városra, a hol Salacz polgármester maga elég garancia arra, hogy a hatóság a polgárok javáért akar és oselekszik mindenben. (Élénk éljenzés), de gondol az országra, a hol az intézmények hiányában nem tudják erőiket a nemzeti oszlokokra kellőkép felhasználni. Pártkülönbség nélkül minden polgárt érdekel ez, ebben minden hazfinak közre kell működnie. Elteti Aradváros fenköltlekkü, igaz szabadelvű polgárait pártkülönbség nélkül s annak leghivatottabb képviselőjét, Salacz polgármestert. (Szűnni nem akaró, hosszas taps és éljenzés.)

Kristyóry János mondott aztán lelkes toasztot, a mely így hangzik: Minden magyar embernek a ki őszinte szeretettel vonzódik édes hazájához előmerészel kell, hogy viselkedés azon haladás és fejlődés iránt a mely nemzeti kultúránk minden terén tapasztalható, de különösen az ideai ezeréves év forduló legfényesebben igazolta művelődésünk hatalmas gyarapodását. Bizonyára a nemzet azon vezérfői kik a liberalizmus zászlaját magasan lobogtatva vezetik hazánk sorsát biztos kézzel egy szebb jövő felé, a kik lankadatlanul dolgoznak, hogy Magyarország boldog és megelégedett legyen, meggyrdemlik, hogy ezen pohár köszöntővel róluk megemlékezzünk, s Laten áldását kérjük jövő működésükre. Eltetem a magyar kormány tagjait egyenként és összesen; éljenek! (Leikes, zajos éljenzés.)

Bing Vilmos ez után következett szép toasztja így hangzik: Tisztelt uraim! A millenáris év ünnepelei, az ezredéves kiállítás örömmel és megelégedéssel töltik el minden jó hazafi keblét, mert a külföld meggyőződhetett, hogy ezen szép országban lakik: oly nemzet, mely halad és fejlődik. A fényes sikert, melyet elértünk, a magyar nemzet hazaszeretetének és a jó és szép iránti élénk fogékonyságának köszönhetjük, de köszönhetjük azon férfiaknak is, kik a nép vezetésével meg vannak bírva, kik nem a hatalommal, hanem finom tapintattal a szívet vezetik a népet. Ilyen férfi áll a mi megyénk élén, ilyen férfi nagyrabecsült főispánunk F á b i á n László ő méltósága, a ki nagy sajnálatunkra, betegsége miatt nincs jelen a mai társas estélyen. Sikerreljes működésének eredményét látjuk megyénk közigazgatási terén, a békés egyetértésben, mely megyénk népessége közt uralkodik, de látjuk abban is, hogy bölcs vezetése alatt megyénknek vegyes saku lakosai közt, a hazaszeretet mindég nagyobb tért hódít. Szívükből kívánjuk, hogy isten éltesse még sokáig szeretett főispánunkat. (Leikes éljenzés.)

Institor Kálmán fejező éljenzésektől sokszor felbeszakítva mondta el ezt a szép beszédét. Az államok fellendülésének, felvirágzásának és megszilárdulásának legerősebb előmozdítója a hosszantartó háborítlan béke. A béke állandósága ma már nem a külügyi constellatióktól de attól az erőttől függ, mely azt fenntartja, megvédi, mely tiszteletet gerjeszt kifelé, és biztonságot nyújt a nemes munkára befelé. Ez az erő mely monárhoiankat megvédi a küellenesség támadásától és elhárítja az akadályokat, melyeket belelleink haladása elé górdítenének, a véderő. A véderő melyet a közös hadsereg és a honvédség képvisel, mely ketős véderő saját fiainkból alkotva mindég készen áll, hogy életünköt, vagyonunkat és jogainkat meg védi, ugy mint testületek a maguk egészébe, nem különben azok vezetői tisztjei és figyelmeztet legénysége külön, külön tiszteletünket kivívták, a polgársággal való érintkezésükben tanusított előzékenységüknél műveltségüknél, és köteleesség tudásuknál fogva pedig, becsülésünket kiérdemelték, rokonszenyünket megnyerték. Mindannyiunk forró ohaja, hogy az a tántoritlan hűség melylyel a közös hadsereg és honvédség legfelsőbb Hadura iránt viseltetik, az a barátság és egyetértés mely a polgárságot a ketős véderőhöz fűzi; állandó forrását kérdezzé annak az erőnek és hatalomnak, mely alkotmányos államunk fejlődésének küll és belelleiségeit a támadástól mindenkori visszariassza. Emelem poharamat a os. és kir. közös hadseregére és a magy. kir. honvédségre és ezeknek jelenlévő képviselőire, és

szívem mélyéből kívánom, hogy működésüket mindenkor dicsőség koszorúzza! (Szűnni nem akaró éljenzés és taps.)

Splegelföld József báró vezérőrnagy emelkedett fel ezután s messze osengő szóval, szépen kiejtett magyar nyelven mondotta el szó szerint ezt az igazán lelkes, óriási hatást keltett beszédet: Tisztelt Uraim! (Az első magyar szavaknál perozekig tartó taps és éljenzés tört ki. A tábornok meghajtva magát, így folytatta tovább és egész végig magyarul.) Engedjék meg, hogy e szíves felköszöntőt a közös hadsereg és a honvédség nevében néhány szóval viszonzsam. (Éljenzés.) Ami a szívükből ered, az a szívre hat. (Taps). A katona nem politizálhat, de szoros kapcsolatban van a polgársággal. Nincs köztük elválasztó, csak összeolvasztó elem. (Élénk éljenzés.) Mi is a polgárságból eredünk, az önök hozzártatózói vannak a mi sorainkban, hogy őket jóra való, edzett harcosokká neveljük a trón és a haza védőül. Vajha ez a haza fia s ez me arra szolgálja, hogy az egyetértés és a rokonszeny, mely Arad városban polgár és katona között eddig is magas fokon állott, ezt még jobban erősítse. (Élénk éljenzés.) Poharamat emelem s ürtetem Arad város polgáraiért. (Óriási, szűnni nem akaró taps és éljenzés.)

Kiss Ferencz ipartestületi titkár szintén nagy hatást ért el ezzel a lendületes pohárköszöntővel:

Mélyen tisztelt közönség. Kegyelmes képviselő ur! Elvitázhatlan tény, hogy Arad ez, kir. város közönségének jellegét két társadalmi osztály impregnálja — akerskedők és iparosok. Ha ezen két osztály érdekei kellőképen felkaroltatnak, ugy e város közpolgársága boldog és megelégedett leend. Sajnos, hogy az 1884. évi ipartörvények s így az ipartestületek megalkotása óta a kisiparosság érdekében nagyon kevés tétetett s így ezen osztály mind e mai napokig vigasztalan és egyenlőtlen tusát viv a napról-napra ismosodó gyáriparral szemben. A közel napokban elhangzott magas trónbeszéd azonban kilátásba helyezi a kisiparosság sorsának oszillirányos törvények általi javítását, s nagyméltósága Dániel Ernő ipar és kereskedelemügyi miniszter ur a hónapokkal eselött tartott iparoséra kongresszuson jelentse, hogy a közel jövőbe reformálni fogja az iparosság ügyét, — sőt a miskolcai kamarai épület felavatása ünnepeén koszakunkat az ipar és kereskedelem öbredés szakának nevezi — s így ha nem osaledom forduló pont előtt állunk! Kegyelmes képviselő ur, mint egyik bizalmi embere az aradi kisiparosság ügyének mindenekelőtt a nagyobb részt ellentáborba küldött testületen nevében is üdvözölöm kegyelmességét — mit ezen hazafias város megválasztott képviselőjét, üdvözlöttem kaposán kifejezést kell hogy adjak ama kívánságunknak is, hogy a mindenható kegyelmességét kitartó egészséggel és erővel áldja meg s akkor — megvagyunk győződve hogy magas befolyású, nagy munkarejét — s az ipar és kereskedelmi terén szerzett kiváló tapasztalatait mindenütt a hol a közel jövőbe arra szükség lesz, nemcsak e város, hanem az egész ország iparossága érdekében érvényesíteni fogja. Ezen hitünk, ezen erős reményünk kifejezése mellett kérjük hosszas működésére a mindenható áldását. (Hosszas taps és éljenzés.)

E beszéd után Kristyóry János kereskedelmi és iparkamarai elnök bemutatta a jelen volt iparosokat a képviselőnek.

Varga József asztalos köskívánatra emelt asót s éltette Salacz polgármestert.

Salacz Gyula a polgárságra hártja vissza a neki tulajdonított érdemeiket s midőn őket élteti, élteti egyszersmind Aradváros képviselőjét.

Kronstein Vilmos dr. hosszabb, versben kezdett toasztban élteti a képviselőt s Arad választópolgárait.

Varjassy József nagy hatást ért el beszédjével, a melynek végén a földműves osztály jelen volt képviselőit éltette.

Hieronymi Károly reflektált Kiss Ferencz szavaira, annak különösen azon részére, a melyben felhívta figyelmet, hogy a kis iparosok érdekeit ne téveszesse szem elől. Hosszas fejtegetése végén arra figyelmezteti az iparosokat, hogy habár a mai átmeneti korszakban a gépiparnak, a gyárnak nagy szerepe is van, de van egy iparág, a mit a gyár és gép soha ki nem vehet az iparosság kezéből s ez az iparosnak azon ágazata, mely művészi ízlést, művészi alkotást igényel. Arad iparosságának e

tekintetben is meg van a helyes értékök, azt látta multikori titlété alkalmából, mikor az ipari körökét megsejtelte. Elteti Arad iparosait, a kik saját maguktól megtalálják az utat és módot arra, a mely boldogulásukat elősegíti. (Lelekes éljenzés és taps.)

Révész Adolf mondta ezután körülbelül a következőket: Mint a pénzügyi világban nincs nyereség veszteség nélkül, úgy az emberi természet törvénye szerint nincsenek megtehetségek hibák nélkül. Ilyen hibája a mi kegyelmes képviselőnknek az, hogy nem a r a d i. Igaz, hogy ő erről nem tehet és ezen hibáját mi tettük jóvá; megtettük a parlamentbe első aradi emberré, ki ott érdekeinket, igaz aradi lelkiismerettel fogja képviselni. De végre vigasztalódjunk azaz, hogy mi is exportálunk és adunk aradiakat másoknak képviselőkké. — Mindazáltal nem lehet mondani, hogy nemo propheta in patria. Az aradi szabadelvűeknek is meg van a maga prófétája, kinek szavára hallgatunk és ki tapintatával és ügyességével organizálta a szabadelvűek nagy győzelmét. Igaz, ő sem eredeti aradi, de ezek a betelepített aradiak a legjobb helyi patrioták. Egy megtért többet ér az isten előtt, mint száz jámbor, a mi vezérünkre: V é g h Aurélna emeitem poharam. Isten éltesse!

Pless Mór a függetlenségi tábor egyik kiváló tagja emelt ezután poharat. Beszéde alatt jobbra mellett Hieronymi Károly, balja mellett pedig Salacz polgármester áll. Hieronymi Károly egészségére és jövő munkásságára ültette poharát.

Varjassy Árpád nagy lelkesedést keltett, költői szárnyalású beszédében a poigárok és katonaság közti békés egyetértésre ültette poharát, Ábram Lajos Kristyóry Jánost, mint igazságos, részrehajlatlan választási elnököt, Vidák István gör. kel. szerb lelkész a hitfelekezetek közti békés egyetértést, a magyar nemzetet, Hieronymi Károly Pless Mór, Salacz Gyula a polgárok közötti egyetértést ültette. Bezárték még Varga József, Mihálik József stb.

A társas estély a lehető legjobb és igen lelkes hangulatban késő éjfélig ért véget.

A banket végén úgy Hieronymi, mint a társaság legtöbb tagja személyesen gratulált Nagy Lajos vendégülének úgy a szom mentért és kiszolgálásért, mint a pompás, praktikus berendezett új helyiségért.

IDOJÁRÁS.

Légyonás: reggel 7 órakor 771.0 milliméter, délután 1 órakor 771.4 milliméter. Némorok: reggel 7 órakor 0° — 15.5, délután 2 órakor 0° — 7.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EK. 2, délután 2 órakor DN. 1. Felhőzet: reggel ködös, délután derült. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDOJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczemher 4. —
Száraz. — Fagy.

HIREK.

Arad, december 4.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	8.05
" svv. de.	11.30	" svv. du.	8.55
" tv. du.	8.56	" gyv. este	6.32
" svv. este	9.26	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Budapestre svv. reg.	5.10	" svv. este	8.47
Tóváros svv. reg.	6.30	Tóváros tv. reg.	6.54
" svv. du.	4.80	" gyv. reg.	8.08
" gyv. este	7.02	" tv. de.	10.50
Babosra svv. du.	2.30	" svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.20	Radnáról tv. du.	8.12
" svv. de.	11.35	Temesvárról svv. de.	10.48
" svv. du.	5.—	" svv. du.	3.44
Szegedre svv. reg.	4.45	" svv. este	10.55
" svv. de.	3.46	Szegedről svv. de. v.	8.45
" svv. du.	4.10	" svv. este	6.42
H.-Halmágyra svv. reg.	6.35	" svv. éjjel	10.22
" svv. de.	11.56	H.-Halmágyról svv. de.	8.08
" svv. du.	4.50	" svv. de.	11.05
H.-Hegyesre svv. du.	2.30	" svv. este	6.34
		H.-Hegyesről svv. du.	12.50

Deczemher 4. Péntek. Róm. kath. naptár: Borbála. — Protestáns naptár: Borbála. — Görög-keleti naptár (november 23.): Philomon. — A nap kél 7 óra 38 perczkor, nyugszik 4 óra 8 perczkor. — A hold kél 7 óra 57 perczkor, nyugszik 8 óra 48 perczkor.
Deczemher 5. A nagyhalmagy-brádi vasút ünnepélyes megnyitása.

Deczemher 7. Az aradi fiatalok batyu-bálja (Iparosház.)
Deczemher 8. Az aradi gazdasági egyesület ülése délelőtt 10 órakor (Kereskedelmi kamara.)
Deczemher 9. Aradvárosi közgyűlése délután 4 órakor. Szabadságharozó emléktárgyak országos muzeuma (színházeépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bónonnet díjtalan. Kélessy-könyvtár nyitva van szombat és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Deczemher 1-ével új előfizetést nyitott lapunkra a kiadóhivatal. Kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani a lapunkat jóakarattal ajánlani, terjesztési sziveskedjenek.

— Hieronymi Károly országgyűlési képviselő, valóságos belső titkos tanácsos, tegnap délelőtt látogatásokat fogadott egész 11 óráig. Ekkor ki kocszított a várba, a hol látogatást tett Spiegelfeld József br. vezérőrnagy, dandárparancsnoknál, azután Kaffka Ignácz huszár ezredesnél és Butyka Adam al ezredes, honvéd zászlóalj parancsnoknál. Látogatást tett még számos helyen, többek közt az ellenzék vezérébennél: Máték Lajos dr.-nál, Barabás Béla dr.-nál, és Keresztess Gyula dr. függetlenségi párt elnökénél is. Majd Bele János országgyűlési képviselőnél vizitelt. Déli 1 órakor a „Millenium“ szőcsarnok külön termében társas ebéd volt, a melyen a képviselőn kívül részt vettek a következők: Fábian László főispán, Salacz Gyula, Szathmáry Gyula, Véghe Aurel, Várhelyi Béla, Mark Károly, Boros Aida, Neuman Daniel, Varjassy Árpád Szalay Károly, Bogdán Virgil dr, Halma Andor, Fényes Dezső, Tódesch Viktor, Lendvai Sándor, Ábray Lajos, Fetter Géza, Tolnay János dr., Demkó Géza, Institoris Kálmán Szalay Károly dr. stb. Az ebéd rendkívül kedélyes hangulatba tartott a kevéssel 3 óra előtt ért véget. A képviselőre Boros Vida főreáliskolai igazgató mondott pohárköszöntőt. Ábray Lajos igazgató pedig Salacz polgármestert ültette. Délután a Lloyd-társulatnál tett látogatást a képviselő, a kit Bing Vilmos elnök fogadott. A Lloydban hosszú időt töltött, élénken érdeklődve Arad kereskedelmi és ipari ügyei iránt. Fél 4 órakor a kaszinó szép helyiségébe látogatott el, majd este a színházba tekintett meg egy felvonást az előadásból, azután pedig részt vett a tiszteletére adott társas estélyen.

— A mai nap programja. Hieronymi Károly országgyűlési képviselő ma reggel 9 óráig fél 11-ig látogatásokat tesz és fogad. Déliben Fábian László főispán vendége lesz. Délután ismét látogatásokat tesz és fogad, este fél 9 órakor pedig a Központi szálló külön éttermében vacsorázik. A vacsora à la carte lesz a azon a polgárságot igen szívesen látják.

— A távozó főszolgabíró. Ortutay Gyula, jószáshely megválasztott képviselője az összeférhetetlenségi törvény értelmében az eddig viselt főszolgabírói állásról h e t f 5 n azaz foló hó 7-én mond le. A távozó főbíró csaknem tizenöt éven át viselte a tiszteletet a több év óta az aradi járás élén képzettséggel tapintatos eljárással, busgó tevékenységgel a mindenkor példás pontossággal vezette az ügyeket. Távozásával Arad megye közigazgatása érezhető veszteséget szenved, melyet csak az a tudat és tény ellensúlyoz, hogy tehetségét, melyet eddig a megye ügyeinek szentelt, az ország ügyeibe való befolyás által, habár nem is oly közvetlenül, érezni fogjuk esetenül is.

— Két képviselő, mint elnök. Hieronymi Károly valóságos belső titkos tanácsost, Arad városának ez idő szerint köztünk idős illusztris képviselőjét, a képviselőház tegnapi ülésén a vizügyi bizottság elnökévé választot-

ták meg. A számvizsgáló bizottság elnöke Bele János, a radnai kerület népszerű képviselője lett.

— A tizenharmadik. A lelkészek közt, akik szeptember 27-ének reggelén Orsován, az 5 Felsőéért tartott oszandes misénél Desseffy Sándor osanádi megyés püspöknek segédkestek, ott volt Horvát (Horowitz) Lipót világo si plébános is, a ki mint drámaíró, különösen a „Sophonisbe“ ezimű tragédiájával elismert irodalmi nevet vívott ki magának. A klérus rangsorában neve a 18-ik volt és e körülmény több trétás megjegyzésre adott alkalmat. Akkor még senki sem sejtette, hogy az erőteljes pap, a ki asnap a Kazán-szorosig gyalog ment le és kitűnő egészségben és humorban volt, a 18-as számhoz fűződő babonát oly gyorsan meg fogja erősíteni. Horvát plébános elhunyt különösen azok közt, kik az orsovai királynapon az említett epizódot jegyűtt átélték, nagy megdöbbenést okozott.

— Turisták kirándulása. Az aradi főszolgabírói hivatal Aradmegye alispánjától nyert ama meghagyás tolytán, hogy az „Erdély-réssi Kárpát egyesület“ tervezett kirándulásainak megvalósítása érdekében a résztvevő diákok ellátása tekintetében a járása területén levő vendéglősök és turistabarátoktól szerezzen be felvilágosításokat, utasította az összes szolgabírákat ez intézkedés foganatosítására, melynek eredményeképp két község felelhetne meg csak viszonyainál fogva a kívánalomnak és pedig Kurtios és Mándorlak. Az elsőben a vendéglős személyenkint 1 frt 20 krral hajlandó a teljes ellátást nyújtani, a másodikban vendéglős nem turistabarátok nem lévén, magán földművelők naponkint és személyenkint fizetendő 80—80 krért kőszek ezt eszközölni.

— A péntekesek. A Schreyer-féle magánzenei conservatoriumban a mai pénteki összejövetelen a vegyes kar már megkezdte munkáját. A szünetek közt érdekes songora és magán ének számok lesznek. Közreműködnek a következő hölgyek és urak. Kristyóri Mariska, Antalfy Mártha, Rosinsky Jolán, Kárász Irén, Schenberger Bella, Bieshauser Iréne, Kanitzer Lajos, Horvát Mór, Erdős Dezső és Schreyer Harry stb.

— Kereskedők mulatsága. A aradi kereskedő kör folyó évi deczemher hó 5-én, este 9 órakor a „Központi Szálló“ dísztermében hangversenyyel egybekötött házi-estélyt rendez. A műsor a következő: 1. Hármás (Trio) Pleyeről, előadják: Holzer J., Ele B. és Mayer Ede urak. 2. a) „Millióra“ Tarnaytól b) „Népdalok“ Dankótól éneklük: Albrecht Vilma és Basch Ida urhölgyek. 3. Moskovszky „Keringő“ songorán előadja: Reiner Kamilla urhölgy. 4. Tavaszdal. Mendelssohntól előadják: Holzer J., Ele B. és Mayer Ede urak. Hangverseny után tánc lesz. Az érdeklődés e mulatság iránt nagy és így sikerülni fog.

— Tiszviselő lemondása. Kristóffy József osanádi megyei főjegyző, kit a nagylaki kerületben és Babó Lajos főszolgabíró, kit a battonyai kerületben választottak meg országgyűlési képviselővé, tisztviselői állásukról való lemondásukat szerdán jelentették be a megyei hatóságnak.

— A gyereki és kúvini község háza. Beszó Frigyes kir. főmérnök, az aradi állami építészeti hivatal főnöke, értesítette a megyei járási utmesterséget és főszolgabírói hivatalt, hogy deczemher hó 8-án, kedden, az Aradról reggel induló vonattal Gyorokra utasik a ugyan Kúviba a község háza utófelülvizsgálására.

— Hetivásárt kérő község. A borosbesei szolgabíróshoz tartozó Diócs község előjárói, kérvényt intéstek a megye hatóságához, hogy eszközölné ki számukra minden hét szerdájára egy hetivásárt. A kérvényt a januári közgyűlés fogja tárgyalni.

— Kaszinó társas estély. Az aradi kaszinó-egyesület szombaton, december 5-én este 8 órakor tartja saját helyiségeiben a második társas estélyt, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak. Az elsőnek sikere után remélhető, hogy még többen vesznek benne részt. Etkezés étlap szerint, kik résztvenni szándékosnak, sziveskedjenek a kitett íveket előzetesen aláírni.

— Polgári házasságkötés és oldalági sógorosság. A belügyminisztertől egy polgár engedélyt kért arra, hogy elhalt feleségének a nővérével házasságot köthessen. A miniszter tudomására hozta a vármegye elispánjának útján hogy új házassága megkötésének törvényes akadály nem áll útjában, mert az új házassági törvény csakis az egyik házastárs és a másik házastársnak egyenese ágbeli vérrokonok között állapít meg házassági akadályt, holott a jelen esetben a házasság elhunyt nőjének testvérét, tehát oldalági vérrokonát szándékosan feleségül venni.

— Egy pankotai asszony öngyilkossága. Tragikus véget ért Pankotán Lupinyi Imréné szül. Vig Julianna, egy jómódu pankotai gazda felesége. A szerencsétlen asszony annyira lelkére vette a szegényt, mit egyik nővére hozott a családra könnyelmű életével, hogy a napokban a kútba ugrott, honnan még élve húzták ki ugyan, de két óra múlva kiszenvetett. Férje és szomszédai azt vallották, a rendőri vizsgálatnál, hogy a szegény asszonyra Mária nővére könnyelműségei nagyon leverőleg hatottak és szeptember 18-án már egyszer hasonló módon öngyilkossá akart lenni, de szerencsére idejekorán segítségére jötték és élve húzták ki a kútból. Másodszor aztán sikerült sötét tervét és örökre megpihent. Szemföldötjét és halotti ruháit maga vásárolta össze napokkal halála előtt. Mielőtt végrehajtotta volna tettét, a kút kávéjának párkányára azt írta krétával tisztán olvasható írással: „Aldjon isten gyermekeim.” A szerencsétlen asszonyt nagy részvét mellett temették el.

— A bíróságok köréből. A m. kir. igazságügyminiszter Soós Lajos battonyai kir. járásbírójaíj eljegyzést az újvidéki kir. törvényszékhez helyezte át.

— Élet és halál. A főorvosi hivatal által egybeállított statisztikai kimutatás szerint Aradon az elmúlt héten született összesen 29 egyén és pedig 12 fi és 17 nő, arány 82.1 pro mille; elhalt ugyanezen idő alatt összesen 20 és pedig 9 fi és 11 nő, köztük 2 idegen, arány 22.0 pro mille.

— A négy díznő. Négy szép díznője volt Ursz Ignác kurtiosi lakosnak, malacok kórától fogva nevelte fel azokat s már érezte is a tenyerében azt a summa pénst, melyért a négy kövér jószágot értékesíteni fogja. De beleszólt egy hiteltelő a szépen kiészírozott tervbe s egy napon adósság fejében lefoglaltatta valamennyit. Történetesen éppen akkor akadt vevője a díznőknak s Ursz Ignác megkötvén az alkut eladta azokat. Sikkesztésül vádolva állott tegnap ezért a törvényszék előtt, mivel azonban igazolni tudta azt, hogy az eladást a foglaltatónak bejelentette, a törvényszék a vád és következményei alól felmentette.

— Haláles ugrás. Borzalmas esett játszódott le tegnap délelőtt Temesvárott a papnövelde és tűzérkaszárnya sarkán. Mint levelezünk írja, Kercher János 28 esztendő közötti kocsis, kinek épen tegnap nem volt szolgálata, megvárta sógorát, Schneider Pétert, aki szintén kocsis a temesvári lovonatu vasútnál, hogy vele valami családi ügy fölött beszélgesen. Mikor Schneider kocsija a Józsefváros felől sebes hajtással berobogott, Kercher az említett ponton, hol a pályának éles fordulója van, fölugrott a kocsis mellé, de a mint a kapaszkodót megfogta, lába elcsuszot s ő egyensúlyt veszítve, oly szerencsétlenül bukott a kerekek közé, hogy azok a szó szoros értelmében összezúrták mellkasát s a szegény ember ott halt aszórnyet az összezúreglett közönség szemé-

láltára. Özvegyet és két árva hagyott. A szerencsétlenséget saját vigyázatlansága okozta.

— Az új-aradi kofák. Petró Zoltán Új-Arad tiszteletbeli főszolgabírája közegészségügyi tekintetből elrendelte, hogy a káposzta és hasonló élelmi czikkeket elárúsítók a heti piacon alkalmával koosijaikkal és árúikkal a „Pfanentile“ nevű tágas téren jelenhetnek csak meg. Mintán azonban az e czikkeket elárúsítói e rendelet ellenére Zaigmondháza község terén telepedtek meg s ott árulják czikkeiket, Zaigmondháza pedig heti piacon tartási joga ninosen s azonfelül ez által a vásárjog bérlő nagy kárt is szenved, a főszolgabíró a legszigorubb intézkedéseket fogantatította.

— Fogas kérdés. A század végét nagyon sokat hangostaják, de azért éppenséggel nincs megállapítva, mikor van tulajdonképen a század vége. Nehéz dolog lesz megállapítani, mikor kezdődik tulajdonképen a huszadik század: 1900 január elsején e vagy 1901 január elsején? Az időszámítás az első évvel kezdődik: ha így van, az 1900. év csak betölti a tizenkilencedik századot. Régi kérdés ez, elveszekedtek rajta komolyan is, tréfásan is. A tizenkilencedik század elején nagy fogadásokat kötöttek a kezdő dátum dolgában s a humoros poézis is hozzászólt e kérdéshez, sok mulatságot szerezvén azoknak, akiknek a nagy forogás közepeste elég érkeszűk és nyugodtságuk volt azon töprekedni, hogy a tizenyolcadik században élnek-e vagy már a tizenkilencedikben? Olaszországban a pápa jóváhagyása mellett nagy mozgalom indult meg, hogy a XIX. század végén világszerte hálaladó istentiszteletek rendezessenek. E mozgalomhoz csatlakozott tegnap: élésében a budapesti katolikus kör is, s a század magyar bucsustatásának rendezésére öttagi bizottságot küldött ki. A bizottság tagjai: Hortoványi József, Csillag Gyula, dr. Kiss János; dr. Kisfaludy A. Béla, Szentiványi Zoltán. Az ő dolguk lesz eltemetni a nagy századot, amelyen új értékke váltódott és az emberiség legtöbb java. Csak az a kérdés kérdés, mikor is legyen hát az a tétel? (Jószék)

— Egy kalandos magyar sorsa. Minap Szukim közelében elfogtak egy dervisruhába öltözött embert, a ki a kalifához akart belépni. Ez az ember magyar. Inger Károlynak hívják, Magyarországból származik, Temesvárott született. Valamikor a közös hadseregben szolgált, de azóta nem csak eből a kötelékből lépett ki, hanem a magyar honpolgárságot is elvesztette s ezért anyföldjére nem nyujt neki több védelmet. 80 éves lehet s bizonyára már régebben foglalkozik azzal a tervvel, hogy a kalifa közelébe jusson. Több év óta tartózkodik Arabiában s igen szorgalmasan tanulmányozta az arab nyelvet Marokkóban, a hol két esztendőt töltött, dervisnek öltözve. A múlt télen Egyiptomba ment, s több hadjáratban vett részt. E közben megfigyelte az arabok harozmodorát, a katonák szokásait s a hadsereg erejét. Egyiptomban, a hol rendőrtisztviselő lett, sokat beszélt ismerőseinek politikai kérdésekről, melyekben nagy jártasságot árult el. A vizsgálat, melyet most ellene indítottak, azt fogja eldönteni, vajjon a saját jószántából tettesz mindent, vagy pedig tán valamely politikai megbízásból. — Az itélőszék egyiptomi és angol tisztekből fog alakulni.

— A gyilkos festő. Megirtuk lapunk legutóbbi számában, hogy Romában egy Pierrantonin nevű festő agyonlőtte kedvesét, Contessa Lárát, egy Olaszországban ismert nevű írónőt. A gyilkosság okáról többféle verzió van eltérjedve. Tegnapelőtt az a hír járta, hogy a festő azért lőtte agyon szeretőjét, akitől mindég pénzt szarolt, mert az nem akart neki többet adni, tegnap pedig azt beszéltek mint Rómából táviratozzák, hogy az asszony beszélgetés közben azt mondta Pierrantoninak, hogy végtelenül örül régi kedvese, Voltini kapitány megérkezésének; ez a nyilatkozat annyira fölbőszítette Pierrantonit, hogy revolveréből kétszer rálőtt. Amikor a festő látta, hogy kedvese holtan összerogyott, megszállt a förtötta fegyverét, de a golyó csak jelentéktelen sebet ejtett rajta. Pierrantonit letartóztatták. A meggyilkolt asszony negyven éve ellenére még mindég nagyon szép volt. Az olaszok nagybecsülték írói tehetségét s az olasz könyvpiacozon az ő kötetei keltek legjobban. Contessa Lara vagy husz olasz újságnak volt munkatársa. A meggyilkolt asszonynak igen mozgalmas multja volt: Férje már régebben elvált tőle, mert házasság-

törésen érte. M a n o i n i kapitány, így hívták a férjét, párbajra hívta ki feleségének szeretőjét, aki a párbajban halálos sebet kapott.

GYÁSZROVAT.

† Úrv. Nemessányi Imréné haláláról részvétel vettük a következő gyászjelentést: Alólírottak mély fájdalommal tudatják a forraszeretett édes anyá, anyós, nagyanya, dédanya és rokon úrv. Nemessányi Imréné szül. Székely Borbálának, élető évi december hó 2-án, esti 9 órakor, föletének 77-ik évében végelgyengülésben történt jobblétre szenderültét. A boldogult hült tetemei december 4-én délután 2 órakor fogtak Sepsőn beszentelni s Kisjenőn december 5-én délelőtt 10 órakor r. k. szertartás szerint öröknyugalomra tetetni. Béke poraira! Sepső, 1896. december 3. Telegdi Jolán menyje. Nemessányi Gyula, úrv. Szentpéteri Lukácsné gyermekei. Ifj. Nemessányi Gyula, Nemessányi Ernő, Kralovanszky Kálmáné, Ujj Ferenczné, Rosványi Józsefné unokái és dédunokái.

TANÜGY.

(—) Polgári iskolai tanítók helyzete. Wlassios Gyula miniszter; a polgári iskolai tanítók kedvesötlén helyzetének javítása végett a fizetési osztályokba sorozott tanítóközül 48-át rendes tanítóvá nevezett ki. A X. és XI. fizetési osztályba sorozott és segédtanítók helyezte a jő évben már áltál is kedvezőbbé fog alakulni, hogy ezen fizetési osztályok keretében a három fizetési fokozat egyenlő felosztás mellett beállítatik s a miniszter a rendes tanítók közül 164-et fog 1000 forintos, 171-et 900 forintos és 48-at 600 forintos fizetésbe előléptethetni.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Fourchambault család, szíamé,
Szombat: Furcsa háboru, operette.
Vasárnap: Délután: Angyal Bandi népszínmű.
Este: Vigécsek, bohózat.

A jó Fülöp.

— December 3. —

(Sz. Zs.) A mikor nagy ritkán egy-egy Csiky-darabot végig nézünk, s a félig telt házban, fogytékos előadás mellett is igazán élvezzük a néhai mester szellemét, miudanyiszor valami arra ösztönöz, hogy okát keressük a közönség tartózkodásának, s melylyel ezektől az előadásoktól visszahúzódik. Csiky nemcsak előkelő szellem, s a magyar középosztály társadalmi életének alapos ismerője, de néhány darabjában a szerkesztésnek is elsőrangú mesterül mutatkozik be, és mégis hidegebb hangulattal alig néz a mi közönségünk előadást ezeknél.

Mi ennek az oka, nem igen tudjuk. Talán nagyon is komolyok e darabok és nagyon igaz a levegőjük és az alakjaik. Szürkébbek, egyszerűbbek az ő igaz voltukban a külföldi társadalmi színművek legtöbbjének szeméozióis, s az igazság rovására érdeket keltő alakjainál, s ezért kevésbé tetszetősek.

Ez a kis érdeklődés az, a mit a tegnapi előadásnál sajnáltunk; nagyon kicsi ház nézte végig. A jó Fülöp előadását, a melynek pedig volt igen sok a darab kedves komikumához méltó részlete. Van ennek a vizjátéknak egy-két bohózatos mozzanata, egészen azonosan az újabb vizjátékok közt kevés van, a melyik egyszerű és természetes eszközökkel hatna.

Az előadás is elfogadható volt. A meiningeniektől persze kissé messze vagyunk itt minálunk, főleg a külsőségekben a maszkban és öltözésben. Elsőrangú tagok előkelő szerepben borbély parókával jelennek meg és clown ruhával rontják játékuk sikerét. — A oszmeszerepet Szendrői játszotta sok jó kedvvel és könnyű kedélyességgel. A jó Fülöp egyik

legsikerültebb alakítása neki. Igen jó volt Ronasséki. A leányai közül Horváth Paulának volt nagyobb szerepe, elegánsul öltözködött, tetsző megjelenésű volt s ügyesen is játszott, de a harmadik felvonásban mintha ellankadt volna. Ez különben az egész előadásra áll. Talán az a változás tette, a mit nyílt színen jelentett Tábori, hogy Iványi betegsége folytán helyette Viharinak? kellett beugrania. Külön-külön jó volt Tompa és Mészáros Giza is.

* A Fourchambault család. Airnek ez a szép hatásos színműve kerül ma előadásra. A főbb szerepekben, Paulayné, Bácsné, Ronassékiné, Föti Frida, Bács, Tompa, Balla és Szendrői lépnek fel.

* A holnapi eporetté előadás. Holnap a rég nem adott bájos zenéjű Furcsa háború kerül színe a főbb szerepekben Bontai Boriskával, Csik Irén, Láng Etel, Ronasséki, Nyáray és Déryvel. Ezen az előadás is jelen lesz a budapesti magyar színház igazgatósága, hogy a szersódtetni óhajtott színdarabokat játszani lássa.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vétkes bukás. Moskovits Jakab és Moskovits Jakabné aradi kereskedő özég vétkes bukás vádjá alatt állott tegnap a törvényszék előtt, mely annak tényáradékát a bizonyítékok alapján fenn forogni látván egyenként 10—10 frt pénzbüntetésre ítélte a vádlottakat.

§ Aradi ügy a kurlán. Ifjabb Kron Kálmán, előbb aradi, most vágyállyei ügyvédjelöltnek afférje támadt ifjabb Faragó Istvánnal, Aradmegye aljegyzőjével. Kron erre nyilatkozatot tett közzé, amelyben Faragót élesen megtámadta. A sajtóbírószág Kront tudvalevőleg 100 frt pénzbüntetésre ítélte. A Kurla a semmisségi panaszt tegnapi ülésében elvetette.

TÁVIRATOK.

Az indemnyás.

Budapest, december 3. (Saj. tud. táv.) A pénzügyi bizottság mai ülésén Tisza Kálmán elnöklete alatt Hegedűs Sándor ajánlatára Gulner, Komjáthy és Kossuth ellenzése daczára a pénzügyi indemnyásról szóló javaslatot elfogadta.

Vaszary szabadelvűsége.

Budapest, december 3. (Saj. tud. táv.) Vaszary Kolozs hercegprimás fogadta a »Pázmányegyesület« küldöttségét, mely az ö erkölcsi és anyagi támogatását kérte. Azt egyesület tagjai legnagyobbbész néppártiakból állanak, így ilyen nagy jelentőségűek azok a szavak, melyeket a hercegprimás a küldöttséghez intézett.

Hangsúlyozta hogy nyugatfelől igen egészségtelen áramlatok törtek behazánkba melyek nemcsak hazánkra, de magára az anyaszentegyházra is igen nagy veszedelmet rejtenek magukban. Épen az anyaszentegyház jogai kívánják meg, hogy minden arra hivatott tényező ez áramlatok ellen teljes erővel küzdjön. A legnagyobb feladate tere a napi sajtó munkáira hárul. Abban a reményben, hogy szavait megszívlelik, megígérte a primás a kérvényező egyesületnek támogatását.

Fraknoi kinevezése.

Budapest, december 3. (Saját tud. táv.) Az »Esti Lap« azt ujságolja, hogy Fraknoi Vilmost pécsi püspökké kinevezése után a pápa a biborosok közé emeli majd.

A tőzsde izgatott.

Budapest, decz. 3. (Saj. tud. táv.) A tőzsdén nyugtalanító híreket terjesztettek a megrendített európai békéről. A hírek eredetét és komolyságát nem lehet ellenőrizni, mindazonáltal a nagy közönségre is nyugtalanítólag hatnak.

Szocialista tüntetés.

Budapest, decz. 3. (Saj. tud. távirata.) Tegnap éjjel mintegy 600 kereskedőség viharos lefolyású szocialista gyűlést tartott, melyen a jelenlevők megesküdtek a vörös szocialista lobogóra. A jelenvolt rendőrtisztviselő csak nagynehezen tudta a féktelen szónokokat csöndesíteni.

Választási zavargások.

Szofia, december 3. (Saj. tud. táv.) A „Balkán ügynökség“ jelenti: Hivatalosan megállapították, hogy a választások alkalmával Szófiát kivéve más helyeken zavargások nem fordultak elő. A lakosság közül senki sem sebesült meg, míg a rendőrség részéről öt ember kapott sebet akik közül egyik meg is halt. A választások eredménye nem függ össze Petrov lemondásával. A lemondott hadügyminiszter soha sem jutott abba a helyzetbe, hogy az emigrált tiszték kérdésében mint határozott ellenfél lépjen fel, minthogy, ily kérdés sohasem volt szönyegen.

Jameson elszállítása.

London, december 3. (Saj. tud. táv.) Jamesont tegnap este a börtönből elszállították.

Megölt konzul.

London, december 3. (Saj. tud. táv.) A »Reuter ügynökség« jelenti Zanzibarból a hó 2-áról: A szoknalik Magadobsóban megölték Cecchi olasz főkonzult, a »Volturno« és »Stafetta« hadihajók kapitányait és mintegy 6 tisztet. Azonkívül nevezettek legénységéből százat sebesítették meg. További részletek hiányoznak.

Gyilkos milliomos.

Milano, december 3. (Saj. tud. táv.) Vetelo többszörös milliomos anyagi érdekek biztosítása végett megölte a fiát. A gyilkost elfogták.

Agliardi biboros.

Róma, december 3. (Saj. tud. táv.) A pápa a mai konzisztoriumon átnyújtotta Agliardinak, a volt bécsi muncziusnak a bibororni kalapot. Az aktusnál az uralkodók karzatán jelen volt Sándor szerb király is kíséretével.

Lemészárolt olaszok.

Róma, december 3. (Saj. tud. táv.) Cecchi olasz konzul a kormánytól azt a megbízatást kapta hogy a benadiri porlon levő olasz állomásokat az összes igazgatósági tényezőkkel egy arra vállalkozott magántársaságnak adja át. Tofaliti helységről az olaszokat nomád szuahelik megtámadták a karavánt. A konzult és két hajóskapitányt megölték, az egész karavánt megsemmisítették. Egy részét lemészárolták, egyrésze foglyul ejtve, megsebesült. Egy tizedes két katonával megmenekült.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 3. (Saját tud. táv.) Elnökök: Szilágyi Dezső, jegyzők: Mol-

nár Antal, Josipovich Géza és Lakatos Lajos. A miniszterek közül jelen voltak: Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Dániel Ernő báró, Wlassios Gyula dr., Peresz Dezső, Darányi Ignác és Josipovich Imre miniszterek. Hitelesítették a mult ülése jegyzőkönyvét.

Az elnöki bejelentések után a bíráló bizottságok és az összehírdetelienségi bizottság tegnap fel nem esküdtött tagjait eskették fel.

Hegedűs Sándor előadó betérjesztette a pénzügyi bizottság jelentését az indemnyti tárgyában.

Azután megválasztották a választási felirat megszerkesztésére alakuló bizottságot.

A bizottság tagjai lettek: Andrassy Tivadar gr. Berseviczy Albert, Ohorin Ferenos, Csáky Albin gr., Emmer Kornél, Hegedűs Sándor, Lang Lajos, Lukács Béla, Matiekovics Sándor, Meltz Oszkár, Münnich Aurél, Papp Géza, Pulszky Agost, Radó Kálmán, Snell Károly, Széll Kálmán, Teleki Géza gr., Tisza Kálmán, Tomasió Miklós, Vargios Imre, Vermes Béla.

Álarozos rablók.

Nyiregyháza, december 3 (Saj. tud. táv.) Paskesz Bernát bérilők az éjjel betörték álarozos rablók és a háznál levő összes készpénzt — több ezer forintot — elvittek. Azonkívül elvittek több hordó bort.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Olcó marhasó.

Arad, december 3.

A kormánynak egy rendkívül fontos intézkedése jutott kifejezésre, mint tudva van, a képviselőház keddi ülésén. Az 1896. évi költségvetés tárgyalása alkalmával Lukács László pénzügyminiszter azt az ígérést tette a képviselőháznak, hogy behatóan fog az olcso marhasó ügyével foglalkozni és ezt az ígérését egy törvényjavaslat alakjában beváltotta. Január 1-től fogva olcso, denaturált sót vásárolhatnak a mezőgazdák az állattenyésztés céljaira.

Mintán az az intézkedés a lakosság tulajdoni többségére nézve a legnagyobb fontossággal bír, hozánk jutott értesülés alapján néhány részlettel szolgálunk ennek a feltehető fontos javaslatnak kivételéről.

A denaturált marhasó a szükséghez képest korlátlan mennyiségben fog áruba bocsátatni. Az ára métermassánként 10 korona lesz a szállítási költségek nélkül. Ezt a só nem darabokban, hanem örlött állapotban, zsákokban fogják árulni, mely rendszabályt az állattenyésztés és az állategészségügy érdekeire való tekintetek tesznek indokoltta. A denaturált vasoxydnak sem íze, sem szaga nincs, a sónak csupán vöröses színt ad. Az ürömpor a sónak sajátos, az állatok által kivétel nélkül kedvelt aromatikusszagos és keserű ízt ad, ami a só emberi élvezetre alkalmatlanná teszi.

Annak előnye, hogy az olcso marhasót örlött állapotban fogják árulni, oly szembeötöl, hogy alig lehet ellene csak egyetlen kifogást is emelni, már csak azért sem, mert a gazda nem lesz kénytelen maga vesződni a megőréssel és tetszésétől függ, hogy a sóval együtt megvegye-e a kincstári zsákot is, vagy pedig átöntse a só a saját zsákjába.

A vonatkozó osztrák törvénynek az a hiánya, hogy az összes koronaországokra összesen csak 500.000 mmassa olcso marhasót kontingentál, a marhaállomány szerint felosztva az egyes politikai járások és községek közt. Ez a szűkebb rendszabály nálunk elmarad. Korlátlan mennyiségben lesz kapható a marhasó úgy a kir. sóhivataloknál, mint a kincstári árusoknál, csakhogy vevőnek is, eladónak

is alá kell magát vetnie a pénzügyi ellenőrzésnek, mely éppen nem lesz kellemetlen s melynek egyedüli oszlopa a visszaélések megakadályozása.

E törvényjavaslattal a kormány megtette az első lépést a tervezett mezőgazdasági akcióban és már a bevezetéssel is biztosította magának a gazdák elismerését és háláját.

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1896. nov. hóról.

I. Betételek.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Álladékok múlt hó végén', 'Betételek folyó hóban', 'Összesen', 'Visszafizetések múlt hóban', 'Álladékok folyó hó végén'.

II. Leszámitások.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Váltótárca-álladékok múlt hó végén', 'Leszámitott váltók folyó hóban', 'Összesen', 'Lejárt váltók múlt hóban', 'Váltótárca-álladékok folyó hó végén'.

III. Előlegeselek kéni zálogokra.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Álladékok múlt hó végén', 'Előlegestett folyó hóban', 'Összesen', 'Bejárt előlegek múlt hóban', 'Álladékok folyó hó végén'.

IV. Jeladlogos kölcsönök.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Álladékok múlt hó végén', 'Előlegestett folyó hóban', 'Összesen', 'Törlesztett múlt hóban', 'Álladékok folyó hó végén'.

VII. Pénztárforgalom.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Álladékok múlt hó végén', 'Bevételek folyó hóban', 'Összesen', 'Kiadások múlt hóban', 'Pénztári álladékok folyó hó végén'.

Arad, 1896. nov. hó 30. Az Igazgatóság.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1896. nov. haváról.

I. Betételek.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Álladékok múlt hó végén', 'Betételek folyó hóban', 'Összesen', 'Visszafizetések folyó hóban', 'Álladékok folyó hó végén'.

II. Leszámitások.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Váltótárca-álladékok múlt hó végén', 'Leszámitott váltók folyó hóban', 'Összesen', 'Lejárt váltók folyó hóban', 'Váltótárca-álladékok folyó hó végén'.

III. Előlegeselek kéni zálogokra.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Álladékok múlt hó végén', 'Előlegestett folyó hóban', 'Összesen', 'Bejárt előlegek folyó hóban', 'Álladékok folyó hó végén'.

IV. Jeladlogos kölcsönök.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Álladékok múlt hó végén', 'Előlegestett folyó hóban', 'Összesen', 'Törlesztett folyó hóban', 'Álladékok folyó hó végén'.

V. Pénztárforgalom.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include 'Álladékok múlt hó végén', 'Bevételek folyó hóban', 'Összesen', 'Kiadások folyó hóban', 'Pénztári álladékok folyó hó végén'.

Arad, 1896. nov. 30-án. Az Igazgatóság.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

Gyenge Lajos özég jelentése.

Budapest, december 3.

Gabona-üzlet: Buzát ma igen gyengén kínáltak, a vételkedv szintén gyenge volt, s az irányzat lanyha maradt. Alig kelt el pár ezer méterméssa buza 5-10 krral olcsóbban.

Határidő-üzlet: Amerikából ismeretlen lanyha árfolyamokat jelentettek mire nálunk is tetemes lanyhasággal az üzlet s igen csekély vásárlási kedv mellett lanyhán zárult is.

[Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Description and Price. Rows include 'Ószi buza', 'Tavaszi buza', 'Buza május-juniusra', 'Tavaszi tengeri'.

Table with 2 columns: Description and Price. Rows include 'Ószi tengeri', 'Tavaszi zab', 'Ószi zab', 'Tavaszi rozs', 'Ószi rozs', 'Tavaszi repce'.

Ertéktőzsde: Elénk forgalom mellett igen szilárd.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Description and Price. Rows include 'Osztrák hitelrészvény', 'Magyar hitelrészvény', 'Osztrák államvasút', 'Lombard', 'Jelszálóg hitelbank', 'Rima-Murányi', 'Villamosvasút', 'Déli vasút'.

A mesterséges borok ellen. Tegnap délután az országos magyar gazdasági egyesület szőlőtermelési és borászati szakosztálya ülést tartott, amelyen a mesterséges borok gyártásának találmányáról szóló törvény revíziójáról tanácskoztak. A revízió módjáról a szakosztály nevében Baross Károly terjesztett elő javaslatot, amelyet a szakosztály elfogadott. E szerint az országos magyar gazdasági egyesület memorandumban megkéri a földművelésügyi minisztert, hogy helyezze hatályon kívül az eddigi törvényt és a természetes borok védelmére és a borhamisítások megakadályozására alkosson új törvényt. Amíg az új törvény létrejön, amennyire lehetséges, szigorítsa a mostani törvény végrehajtását. Legyen a miniszter azon, hogy Austriában is jöjjön létre hasonló törvény és e kívánságsorozat a kiegyesítési tárgyalások alapfeltételei közé. Végül elhatározták, hogy a peronospora ellen való kötelező védekezés kimondása ügyében memorandumot intéznek a földművelésügyi miniszterhez.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

December 2.

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon feldli súlyban) — krig. Fialat közép (párónként 251-320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. Öreg közép (párónként 300-400 kilogramm súlyban) — krig. Közép (párónként 220-250 kilogramm súlyban) — krig. Könnyű (párónként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. II. Magyar második: Nehéz (párónként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi november hó 30-án volt készlet 6823 darab, 1896. évi december hó 1-én felhajtott — 79 darab, 1896. évi december hó 1-én elszállított 526 darab, 1896. évi december hó 2-án maradt készletben 6105 darab. A hízott sertés árszétírányzata: Változatlan.

Budapesti gabnatőzsde.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása.

Budapest, december 3. a. p. 5 óra.

Table with 2 columns: Description and Price. Rows include 'Buza bányási új', 'Buza tiszavidéki', 'Buza pestvidéki', 'Buza fejtörmeg, el', 'Buza bányási', 'Rozs új, elsőrendű', 'Rozs új, másodrendű', 'Arpa takarmány', 'Arpa égetési való', 'Arpa sörfőzdei', 'Zab', 'Tengeri bányási', 'Tengeri másodmü', 'Káposzta-repce bányási', 'Köles', 'Buza március-április', 'Buza szeptember-október', 'Buza május-junius', 'Rozs szeptember-október', 'Tengeri május-junius', 'Tengeri július-augusztus', 'Tengeri októberre', 'Zab március-április', 'Zab szeptember-október', 'Káposzta-repce augusztus-szeptember'.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsden.

Budapest, 1896. december 3.

Table with 2 columns: Description and Price. Rows include 'Magyar aranyárjárdék 4%', 'Magyar aranyárjárdék 4%', 'Magyar arany 4 1/2%', 'Magyar arany 4 1/2%', 'Magyar arany 4 1/2%', 'Magyar arany 4 1/2%', 'Magyar arany 4 1/2%', 'Magyar arany 4 1/2%', 'Magyar arany 4 1/2%', 'Magyar arany 4 1/2%'.

Table with 2 columns: Description and Price. Rows include 'Magyar nyereség-sorsjegy kölesön', 'Tiszasszabályozási és szegedi kölesön', 'Osztrák papírjárdék', 'Osztrák járdék ezüst', 'Osztrák járdék arany', 'Koronajárdék', '1860-iki államsorsjegyek', 'Osztrák-magyar bankrészvény', 'Magyar hitelbank részvény', 'Osztrák hitelbank részvény', 'Osztrák-magyar államvasút', '20 frankos arany (Napoleonkor)', 'Német birodalmi márka', 'London', 'Páris'.

Szűzöllet.

December 3.

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinyben 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 25 frt fogyasztási adót. Szárított moslék 5 frt 20 kr. métermassánként.

Aradvárosi színház.

Bérlét 63. szám. Bérlét 63. szám.

Pénteken, 1896. évi december 4-én

A Fourchambault család.

Színház 5 felvonásban. Irta: Augier Emil, Fordította: Fáy Béla.

Személyek:

Table with 2 columns: Name and Role. Rows include 'Fourchambault', 'Leopold, fia', 'Bernard', 'Berné Rastiboulis, Seine és Manche prefektje', 'Fourchambaultné', 'Bernardné', 'Blanche', 'Lefelher Mari', 'Bács K.', 'Balla K.', 'Szendrői M.', 'Kunyadiné', 'Fászló F.', 'Paulayné'.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

December 3.

Közpenti szálloda: Glöck Abraham kereskedő, Világos. Spitzner Vilmos kereskedő, Nagyvárad. Wein Israel kereskedő, Nagyvárád. Harasztó Oskár r. birtokos, B-Csaba. Rosenthal Ignác iparos, B-Csaba. Götz János művezető, Budapest. Plechner Waldemar kereskedő, Bécs.

Felolós szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.

NYILATKOZAT.

Alulírott figyelmeztetés gyanánt ezennel közhírré teszem, hogy Gábor nevű fiám adósságaival és fizetési kötelezettségével szemben semmi nemű felelősséget nem vállalok s azokat egyáltalán ki nem fizetem.

Arad, 1896. december 2.

Téglássy Gábor dr.

Versenyképes, jó munkáért kiállított nagy és ezüst-érem Arad, Temesvár.

Berlini legmagasabb kitanútozás művészeti munkáért: Díszoklevél és aranyérem kereszttel.

Legszebb és legkedvesebb

karácsonyi és újévi ajándék egy élethű szép fénykép,

melyeket mindenféle minőségben, ugymint albumin, platin, chlor, bronzulst és szénnyomatu papirokra, a legkisebb képtől egész életnagyságig.

Gyermek-fölvételekre külön egész új berendezés csinos kiállítással készül.

Klapok Alajos

Arad legnagyobb és legjobb névnek örvendő fényképezési műtermében.

Templom-utoza, Minorita-palota-udvarában jobbra.

Kérem üzletemet más czéggel össze nem tévesztetni.

Aradi vízvezetési művek részvénytársasága.

Hirdetés.

Alulírott részvénytársaság igazgatósága 1896. évi november hó 28-án tartott ülésében az alapszabályok 5. §-a alapján a teljes részvénytársasági alaptőke befizetését határozván el, a t. cz. részvényeseket tisztelettel felhívjuk, hogy az alapszabályok 6. §-ában meghatározott következmények elkerülése végett

részvényenkint 20 frtot, azaz husz forintot o. é.

befizetni sziveskedjenek.

Befizetési zárhatáridő: **1897. január 15. napja.**

Befizetési hely: a **Budapesti Bankegyesület Részvénytársaság pénztára** (Budapest, Fürdő-utca 3. sz.) mely is a befizetéseket a részvény tulajdonosok nyújtatai fogja.

Aradon, 1896. december 1-én.

Az aradi vízvezetési művek részvénytársasága igazgatósága.

1649

4343 sz. 1655

Árverési hirdetmény.

Az alólírott m. kir. erdőigazgatóság II-ik írásbeli versenytárgyalás útján áruba bocsátja a padurányi m. kir. erdőgondnokság II. és III. vágássorozatához tartozó Dubest község határában fekvő 307. 8 kat. hold területű 1896 — 1900. évi vágás területének fakészletét tövön az erdőben az 1897 — 1900. évek alatt négy egyenlő részletben való kihasználásra.

Még pedig: a II. vágássorozatban 184.9 k. hold területen álló 4681 m³ tölgyhaszonfára, 23059 ürm³ kemény hasábfára, 5741 ürm³ kemény dorongfára és 6664 ürm³ kemény galyfára becsült fatömeget és a III. vágássorozatban 122.9 kat. holdon álló és 2749 m³ tölgy haszonfára, 19358 ürm³ kemény hasábfára 4429 ürm³ kemény dorongfára és 8957 ürm³ kemény galyfára becsült fatömeget. A kikiáltási ár a II. vágássorozat 184.9 holdjára nézve 28650 (husznyolc ezer hatszáz ötven) forint, a III. vágássorozat 122.9 holdjára nézve pedig 20110 (huszeregyszáz tíz) forintban van megállapítva. — Az évenként 50 kr. bélyeggel ellátandó írásbeli zárt ajánlatokban világosan és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a tárgyalás alapját képező általános és részletes árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti, a megajánlott vételár pedig az ajánlatban számjegyekkel és betűkkel is világosan kiírandó és az ajánlathoz a megajánlott vételár 10 (tíz) százalékát kitevő bánatpénznek akár készpénzben, akár elfogadható értékpapirokban az alólírott erdőigazgatóság házi pénztáránál történt letétlet igazoló nyugta csatolandó.

Az ilykép kiállított és felszerelt ajánlatok 7. évi december hó 28-ik napjának délelőtti 12 óráig. Ajánlat a padurányi m. kir. erdőgondnokság II. (esetleg III., vagy II. és III.) vágássorozatában, kihasználandó faanyagra felirással ellátott zárt borítékban az alólírott erdőigazgatóságnál nyújtandók be.

Megjegyeztetik, hogy az egész fatömege, avagy pedig az egyes vágássorozatok fatömegére külön adhatók be ajánlatok, valamint hogy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, mégül hogy az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt az alólírott erdőigazgatóságnál, valamint a padurányi m. kir. erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők.

Lugoson, 1896. november hó 25-én.

M. kir. erdőigazgatóság.

Arany órem! Arany órem!

Kárpáti mellszörp köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkököcs, nehéz lélekzés, tüdővész, továbbá alacsony és gyomorgyengeségű legjobban sikerrel használják.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti meltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.

Aradon: Guteri Földes Koloman gyógyszerésztárában. 1602

1015/1896. g.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a ménésvolgyi 1. sz. 25 hold, az 5. sz. 25 hold és a 7. sz. 25 hold földnek Sági János jelenlegi bérli kára és veszélyére 1896. október 1-től számítható 6 évre való bérbeadása iránt 7. évi december hó 7-ik napján d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár az 1. sz. 25 holdra nézve 8 frt 60 kr., az 5. sz. 25 holdra nézve 15 frt 40 kr., a 7. sz. 25 holdra nézve 14 frt 20 kr. évenként és holdankint számítható bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896. évi november hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Solymosi körjegyzőségtől.

1715/896.

Erdőeladási árverési hirdetmény.

Solymos község tulajdonát tevő tölgy-, cser- és gyertyánfa erdő közvetlen a törvényhatósági ut mellett összesen 87 hold folyó évi december 14-én d. u. 3 órakor Solymos község házában nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 1601 frt.

Az árverési feltételek a község házában megtekinthetők.

Solymos, 1896. december hó 1-én.

Lovich Dezső,

1652

körjegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Mely mellett alólírott előjáróság ezenel közhírré teszi, hogy Ó-Pécska községben furandó ártézi kutra vonatkozó munkálatok folyó évi december 17-ik napján délelőtt 9 órakor Ó-Pécska község házában tartandó nyilvános árlejtésen kiadatni fognak.

Az árlejtési feltételek Ó-Pécska község jegyzői irodájában addig bármikor megtekinthetők.

Miről vállalkozók értesítetnek és az árlejtésre meghivatnak.

Ó-Pécskán 1896. év december hó 1-ik napján.

Momák Floris

Igrisán Alexa

jegyzők.

Magyar királyi államvasutak ültetv. Aradon.

27271-1 szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírt üzletvezetőség területén, a pályafentartásnál 1897 évi január hó 1-vel betöltendő két műszaki díjnoki állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen állások mindegyikével utólagos havi részletekben folyósítandó 2 frt. napidíj élvezete van egybekötve.

Pályázók okmányilag igazolni tartoznak, hogy 18-ik életévüket meghaladták; magyar honpolgárok és a hivatalos magyar nyelvet szóval és írásban bírják; feldolgozott előéletük; pályázorvos által bizonyított ép és egészséges testalkattal bírnak.

Minősítés tekintetében az oklevéllel még nem bíró végzett műgyegetemi hallgatók, valamint azok is elsőbbséggel bírnak, kik műszaki rajzoló minőségben már alkalmazva voltak a erről megfelelő szolgálati bizonyítványt mutatnak be.

Magára a kérvényre 50 kr. a bélyeggel még el nem látott mellékletekre pedig egyenkint 15 kr. bélyeg teendő.

Felhívjuk a pályázni kívánókat, hogy az iránti kérvényüket kellően felszerelve, a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségéhez legkésőbb folyó évi december hó 20-ig nyújták be, minthogy később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Aradon, 1896. december hó 2-án.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földművelésügyi Minisztériumnak 62862/1896. szám alatt kelet rendeltetés alapján közhírré teszik, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság folyó évi szeptember hó 30-án kelt 154271 számú hirdetménye szerinti Magyarország és Horvát-Szlavonország területéről a felszurt sertések Rakovitz városba a folyó évi július hó 23-án kelt 48180 szám körrendeletomban 475. sz. Allategységügyi Értesítőben) foglalt feltételek mellett bevihetők.

A városi tanács.